

Raadsvoorstel

Categorie	: Verstrekken krediet
Onderwerp	: Beschikbaarstellen krediet geluidswal langs de A73 ter hoogte van Linden en planning geluidswal Vianen
Datum college	: 28 oktober 2025
Portefeuillehouder	: Wethouder David Sölez
Team	: Vastgoed, Grondzaken & Civiele projecten
Nummer raadsvoorstel	: RIS 2025-R-84
Datum raad	: 11 december 2025
Agendapunt raad	: 14

Voorgesteld besluit

Voorgesteld wordt:

1. een geluidswal langs de A73 ter hoogte van Linden (als eerste) te realiseren;
2. voor de realisatie van de geluidswal bij Linden een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 775.000,- en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve;
3. de begrotingswijziging vast te stellen.

Samenvatting

In dit voorstel wordt ingegaan op het realiseren van geluidswallen ter hoogte van de dorpen Linden en Vianen. De te realiseren geluidswallen zullen bijdragen aan een vermindering van geluidsoverlast. De exacte geluidsreductie is moeilijk in cijfers uit te drukken, aangezien dit per woning varieert. Hoe dichterbij de woning tegen de A73 ligt, hoe meer reductie wordt behaald op de gevel van die woning. Voorgesteld wordt om als eerste de geluidswal ter hoogte van Linden te realiseren binnen een tijdsbestek van ca. 8 -11 jaar en pas daarna de geluidswal nabij Vianen.

Beide geluidswallen worden onder de exploitatie van de gemeentelijke grondbank gerealiseerd. Voor de geluidswal bij Linden wordt nu voorgesteld de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Voor de benodigde middelen van de geluidswal nabij Vianen zal t.z.t. een afzonderlijk voorstel aan uw raad voorgelegd worden.

Beoogd doel

Realisatie van een geluidswal langs de A73 ter hoogte van het dorp Linden (en t.z.t. Vianen) om geluidsoverlast voor de bewoners van Linden (en Vianen) te verminderen.

Inleiding

Na gereedkomen van de geluidwal aan de oostelijke kant van de A73 ter hoogte van Cuijk, kwamen er vanuit het dorp Linden (westelijk van de A73 gelegen) signalen dat ook zij geluidsoverlast ervaren van de A73. De voormalige gemeente Cuijk heeft vervolgens

gemeend om dit te onderzoeken en dit ook te doen voor het dorp Vianen omdat dit ook dicht langs de A73 ligt.

Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de geluidswallen, waarvan de uitkomsten zijn vervat in de Raadsinformatiebrief van 3 juni 2025 (RIS 2025-RIB-133). Vervolgens heeft een thema-avond met uw raad plaatsgevonden op 19 juni 2025 zodat er voldoende ruimte was om de thematiek met betrekking tot de geluidswallen uitvoerig te bespreken.

Gelet op alle in juni verstrekt informatie was ons college in eerste instantie voornemens om het benodigde budget te verwerken in de begroting 2026 waarmee de benodigde middelen beschikbaar zouden komen om over te gaan tot realisatie. Wij hebben toch gemeend een apart voorstel aan u voor te leggen zodat dit onderwerp als een zelfstandig agendapunt behandeld kan worden zodat meer recht gedaan kan worden aan een transparante besluitvorming door uw raad.

Argumenten

Algemeen

1.1 Uw raad heeft ons college opgedragen de haalbaarheid van beide geluidswallen te onderzoeken.

Het onderzoek is afgerond. Via de Raadsinformatiebrief van 3 juni (RIS 2025-RIB-133) bent u hierover geïnformeerd. De conclusie hiervan is dat realisatie technisch haalbaar is. Hiervoor zijn echter wel financiële middelen nodig. Dit voorstel ziet toe op het beschikbaar stellen hiervan.

1.2 De wens om geluidswallen te realiseren voor de dorpen Linden en Vianen.

Zoals hierboven gemeld werd door inwoners aangegeven dat zij ook geluidsoverlast ervaren van de A73. Duidelijk is dat als op de locaties van Linden en Vianen nu nieuwbouw zou plaatsvinden dat dan geluidswerende maatregelen wettelijk verplicht zouden zijn geweest. In onze ogen is het daarom wenselijk dat in dit geval de bestaande bebouwing vergelijkbaar wordt beschouwd met de huidige normen voor nieuwbouw. Om die reden voelen wij de noodzaak om maatregelen te treffen indien deze realiseerbaar zijn. Het rapport laat zien dat dit mogelijk is.

1.3 Vergelijking van Linden en Vianen met andere dorpen langs de A73.

Als we kijken naar andere dorpen, dan zijn Linden en Vianen het dichtst gelegen tegen de A73 waar nog geen geluidswallen zijn. Vanuit dit perspectief is het ook logisch dat hier dan geluidswallen gerealiseerd worden.

1.4 Positief effect voor de grondbank.

Het terugdringen van geluidsoverlast is uiteraard het hoofddoel, maar aanleg heeft een langjarig positief neveneffect op onze gemeentelijke grondbank.

De grondbank ontvangt jaarlijks namelijk meer grond dan er vraag is naar grond en daarom zijn er afstortlocaties nodig die verdeeld liggen over de gemeente. Het realiseren van de geluidswallen betekent dat overtollige grond naar onder andere deze locatie gebracht kan worden en nadien ook niet nogmaals verplaatst hoeft te worden. Dit levert duurzaamheidsvoordeel op. Grondtransporten naar een verder gelegen commerciële grondbank is nu niet meer nodig.

1.5 Positief effect op het buitenklimaat.

De gehele benadering vanuit de regelgeving en de daarop gebaseerde geluidsberekeningen, gaan uit van de geluidsbelasting op de gevel met effect op het binnenklimaat. Maar als de geluidsbelasting omlaag gaat hebben de bewoners daar buiten ook veel voordeel van. Het is dan bijvoorbeeld prettiger wandelen, fietsen en in de tuin verblijven.

1.6 Kortere voorbereidingstijd dus eerder kunnen starten met realisatie.

Voordat gestart kan worden met de daadwerkelijke realisatie (deponeren van grond) moeten er diverse voorbereidingen getroffen worden. Bij Linden is dit eenvoudiger en dus kan sneller gestart worden.

Bij Vianen moeten bijvoorbeeld meer onderzoeken worden gedaan en maatregelen genomen m.b.t. flora/fauna. Maar ook moet er in Vianen grond van particulieren worden aangekocht, hetgeen de nodige tijd kost. Dergelijke zaken spelen bij Linden niet.

Tot slot kan gemeld worden dat de signalen voor geluidshinder als eerste door de dorpsraad Linden zijn gemeld, waardoor het ook passend is om bij dit dorp te beginnen.

Argumenten en kanttekeningen m.b.t. beslispunt 2 (het specifiek beschikbaar stellen van de financiële middelen) staan separaat beschreven onder het kopje “Financiën”.

Kanttekeningen

1.1 De te behalen geluidsreductie in relatie tot de kosten is beperkt.

Desalniettemin is voor zowel het binnen- als buitenklimaat wel degelijk sprake van een waarneembare geluidsreductie.

1.2 Er is geen wettelijke eis tot geluid reducerende maatregelen.

Wettelijk gezien is er geen plicht tot het realiseren van geluidswallen. Dat er wel geluidsoverlast wordt ervaren blijkt wel uit het feit dat de dorpsraad Linden destijds het initiatief heeft genomen. Bovendien geldt wel dat, zoals hierboven al is gemeld, als sprake zou zijn van nieuwbouw op de locaties van Linden en Vianen, geluidswallen wel wettelijk verplicht zouden zijn. In onze ogen rechtvaardigt dit toch aanleg van de geluidswallen.

1.3 De geluidswal bij Linden wordt als eerste gerealiseerd, terwijl de (geluids)reductie winst bij Vianen het grootste is.

Zowel voor het aantal woningen als het effect, reductie uitgedrukt in dB, van aanleg van een geluidswal is dit groter in Vianen dan voor Linden. Ofschoon het in Linden om een geringer effect voor een geringer aantal inwoners gaat zijn wij toch van mening dat ook hier een geluidswal wenselijk is. De motivatie waarom eerst met Linden te beginnen is hierboven al genoemd.

1.4 Realisatie vindt plaats onder de exploitatie van de eigen groundbank.

Start en doorlooptijd is mede hierdoor afhankelijk van het functioneren van de groundbank: er is niet exact te voorspellen of en wanneer voldoende geschikte grond tegen minimale kosten beschikbaar komt. De benodigde grond maakt onderdeel uit

van de grondbankexploitatie waarmee de financiële risico's m.b.t. de realisatie van de geluidswallen bij de grondbank ligt. Wij achten dit echter verantwoord, omdat hiermee voordeel wordt behaald op het gebied van duurzaamheid (minder vrachtwagen bewegingen, grond blijft in het eigen gebied, er wordt geen 'vervuilde' grond uit andere gemeenten bij ons gedumpt).

1.5 Aan de realisatie van de geluidswallen zijn een aantal (aanvaardbare) risico's verbonden.

Nog niet alle zaken zijn helemaal duidelijk. Te noemen zijn o.a. nog te verrichten onderzoeken naar mogelijke archeologische vindplaatsen bij Linden, het verwerven van gronden bij Vianen, wellicht mogelijk veranderende eisen bij Rijkswaterstaat en mogelijke gevolgen voor flora en fauna bij Vianen die wellicht aanvullende maatregelen vereisen.

1.6 BTW maatregelen

Voor beide geluidswallen geldt dat ze nagenoeg geheel op grond van RWS komen te liggen. Daarom zijn maatregelen nodig om de BTW te kunnen compenseren. Wanneer de BTW niet gecompenseerd kan worden, leidt dit tot een extra kostenpost.

Gedane toezeggingen

Inleiding

Tijdens de thema-avond van 19 juni 2025 is door wethouder David Sölez een toezegging (RIS 2025-TZ-22) gedaan met betrekking tot het onderwerp Geluidswallen langs de A73 ter hoogte van Linden en Vianen. De gedane toezegging wordt hierna weergegeven met daaronder de reactie van het college.

Overigens willen wij nog opmerken in dat er bij de behandeling op genoemde thema-avond, grote steun voor het voorstel bleek vanuit de fracties.

Toezegging

- De effecten van een grenswaarde van 53 dB worden via een vergelijkbaar overzicht als ten aanzien van de grenswaarde van 48 dB inzichtelijk gemaakt.¹
- De raad wordt via een raadsinformatiebrief nader geïnformeerd over de geldende maximale geluidswaarden waaraan Rijkswaterstaat zich moet houden ter hoogte van de brug over de Maas tussen Heumen en Linden, indien mogelijk voorzien van een ambtelijke reactie. Er zal aan Rijkswaterstaat een oproep worden gedaan om (opnieuw) te kijken naar de geluidseffecten van de dilatatievoeg ter plaatse, ook zal worden gevraagd of ander (geluiddempend) asfalt mogelijk is. Met enig voorbehoud (wat betreft uitvoerbaarheid en tijdsbestek) wordt in de raadsinformatiebrief ook ingegaan op de vraag of het mogelijk is geluidwerende maatregelen te treffen in de groenstrook vóór de bedrijfshal van Van Schaijk tegenover Vianen.

¹ De grenswaarde van 48 dB is een voorkeursgrenswaarde voor de aanvaardbare geluidsbelasting op de gevel van een woning. In bepaalde gevallen kan de gemeenteraad besluiten dat de grenswaarde wordt verhoogd en maximaal 53 dB aanvaardbaar moet zijn.

Reactie

In onderstaande tabel is het aantal woningen inzichtelijk gemaakt dat effect heeft van de realisatie van de geluidswal bij een verhoogde grenswaarde naar 53 dB.

	53 dB
Linden:	
Woningen boven 53 dB	4
Woningen boven 53 dB na realisatie geluidswal	3
Vianen:	
Woningen boven 53 dB	17
Woningen boven 53 dB na realisatie geluidswal	5

- a. Ter hoogte van de brug geldt een (geluids)productieplafond van 72,5 – 73,1 dB. Zie ook de website van het RIVM: [Kaart geluidregister | CVGG - Geluidregister | RIVM](#)
RWS is wettelijk verplicht om 1 keer per jaar de naleving van de geluidsproductieplafonds te controleren en te rapporteren. Als uit deze jaarlijkse berekening² blijkt dat een geluidsproductieplafond wordt overschreden of dreigt overschreden te worden, dan moet RWS maatregelen treffen.
- b. De oproep aan RWS om opnieuw te kijken naar de geluidseffecten van de dilatatievoeg en de vraag over geluiddempend asfalt is in eerste aanleg schriftelijk gesteld aan de accountmanager van RWS. Tevens zijn wij voornemens dit onderwerp ook mondeling bij RWS onder de aandacht te brengen. Op het moment van schrijven van dit voorstel hebben wij nog geen reactie van RWS vernomen.
- c. Bebouwing zorgt in het algemeen voor reflectie van geluid. In theorie kan de bedrijfshal van Van Schaijk het geluid van de A73 weerkaatsen richting Vianen. In situaties waarin zich aan de ene zijde van een geluidbron een gebouw bevindt en aan de andere zijde een geluidgevoelig punt, kan de reflectie bijdragen aan een hogere geluidsbelasting aan de overzijde. In het geval van Vianen bestaat het geluid echter grotendeels uit direct geluid vanaf de A73. De reflectie via de bedrijfshal is beperkt en levert een minimale bijdrage. Geluidswerende of absorberende maatregelen aan de oostzijde van de A73 (bij de bedrijfshal) zullen daarom slechts beperkt effect hebben.

² RWS gebruikt een rekenmodel (SMR-II) om te berekenen hoeveel geluid er op referentiepunten bij woningen komt.

Aanvullende informatie

Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

In het Programma OER worden, kort gezegd, restgronden van het rijk (bijvoorbeeld langs snelwegen) gebruikt om zonnestroom op te wekken. Tijdens de thema-avond is gevraagd naar de mogelijkheden voor OER. Er is toen aangegeven dat dit is verkend maar dat dit gebied niet in aanmerking kwam. Inmiddels is ook in dit standpunt beweging gekomen. De te realiseren nieuwe geluidswallen hebben op termijn ook opwekpotentie en daarom wordt verkend of hier mogelijk toch koppelkansen liggen. Eventuele mogelijkheden zullen in de toekomst helder worden. Voor dit project is Rijkswaterstaat de kartrekker. Als gemeente sluiten wij daarbij aan en benutten wij de mogelijkheden die zich voordoen. Zodra er meer bekend is over de inzet van OER, zullen wij uw raad hierover informeren.

Relevante kaders en (wettelijke) grondslag

De Gemeentewet.

Financiën

De Business case voor beide geluidswallen leert dat de realisatiekosten voor Linden € 775.000 en voor Vianen € 1.800.000 bedragen, bij uitvoering onder de exploitatie van de gemeentelijke grondbank (i.o.).

De dekking van het incidentele budget voor Linden ad € 775.000 kan gevonden worden vanuit de algemene reserve, gezien het feit dat het een incidenteel project betreft. Over een geluidswal wordt niet afgeschreven waardoor er geen jaarlijkse (kapitaal)lasten in de begroting opgenomen worden. De kosten voor Linden bestaan voornamelijk uit engineering en aanleg van een goede waterhuishouding.

Participatie

De dorpsraden van Linden en Vianen zijn actief betrokken in het hele voortraject en het verzamelen van de nodige informatie. Ook hebben zij contacten gelegd met stakeholders en grondeigenaren.

Communicatie/afstemming

De dorpsraden van Linden en Vianen zullen actief geïnformeerd over uw besluit.

Duurzaamheid

Het functioneren van de grondbank is op zich al een duurzaamheidsmaatregel. Door te kiezen voor realisatie door de eigen grondbank en niet door een commerciële grondbank betekent dit dat er geen grond van klasse Wonen en Industrie vanuit andere gemeenten bij ons wordt gestort. Ook de daarmee gepaard gaande transportbewegingen blijven nu achterwege.

Verder voorzien de beide geluidswallen voor een periode van ca. twintig jaar in voldoende afzetmogelijkheden voor de eigen grondbank voor dit deel van de gemeente. Hierdoor worden de transportafstanden zoveel als mogelijk beperkt.

De te realiseren nieuwe geluidswallen hebben op termijn mogelijk ook (stroom) opwekpotentie (bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen). Er zal daarom verkend worden of er mogelijk koppelkansen zijn in het kader van duurzame energieopwek.

Vervolg(traject)

Indien uw raad besluit tot realisatie zal de voorbereiding voor de realisatie van de geluidswal bij Linden worden opgepakt. Eerst zal het technisch ontwerp worden uitgewerkt in samenspraak met RWS en waterschap. Vervolgens zullen de benodigde vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd. De verwachting is dat anderhalf jaar na uw besluit, de fysieke realisatie kan starten.

Ongeveer 3 jaar voordat de geluidswal bij Linden wordt voltooid, zal uw raad een voorstel ontvangen ter votering van de benodigde middelen (€ 1,8 mln. prijspeil 2025) voor realisatie van de geluidswal bij Vianen. Vervolgens wordt de voorbereiding voor Vianen verder opgepakt en kan de fysieke realisatie direct aansluitend aan de wal bij Linden plaatsvinden. De benodigde middelen voor Vianen zullen naar verwachting (op z'n vroegst) in 2029 worden opgenomen in de perspectiefnota 2030 voor het jaar 2033.

Bijlagen

Bij dit voorstel horen de volgende beslisdocumenten en bijlagen:

- Raadsbesluit (concept);
- a. Raadsinformatiebrief “Uitkomst haalbaarheidsonderzoek geluidswallen A73 West” d.d. 10 juni 2025 (RIS 2025-RIB-133);
- b. Raadsinformatiebrief “Onderzoek naar geluidwerende voorzieningen Linden en Vianen” voormalige gemeente Cuijk d.d. 16 november 2021;
- c. Power Point presentatie “Haalbaarheidsonderzoek geluidswal langs de A73 ter hoogte van Linden en Vianen” Thema-avond d.d. 19 juni 2025;
- d. Begrotingswijziging.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman